

a. निषसाद् धृत° । b. मृत्योः पाहि । c. विद्योत्पाहि ॥ २ ॥

का° [११.४.१.] तस्मिन्नास्ते यजमानो निषसादिति । यजमानः कृत्वाग्निं उपविशेत् ॥ व्याख्याता [१०.२७.] ॥ का° [११.४.१०.११.] पादयो रुक्माऽउपास्यति राजतऽसव्ये मृत्योरिति सौवर्णऽशिरस्येके विद्योदिति । आसन्त्युपविष्टयजमानस्य पादयोरधो रुक्मौ मण्डलाकारौ भूषणविशेषौ न्यस्यति राजतं सव्ये मृत्योरिति मन्त्रेण सौवर्णं दत्ते विद्योदिति सौवर्णं रुक्मं शिरसीत्येके उचुरिति सूत्रार्थः ॥ रुक्मदेवत्ये यजुषौ दैव्यौ बृहत्या । हे रुक्म मृत्योः अकालमरणान्मां पाहि रक्ष । हे सौवर्ण रुक्म विद्योत् विद्युतः मां पाहि विद्योततऽइति विद्योत् विद्युत्प्रत्यये गुणः विद्युत्पातादन्तेत्यर्थः ॥ २ ॥

a. देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्वाङ्मयां पूजो हस्ताभ्याम् ।

b. अश्विनोर्भैषज्येन तेजसे ब्रह्मवर्चसायामिषिञ्चामि ।

c. सरस्वत्यै भैषज्येन वीर्यायान्नाद्यायामिषिञ्चामि ।

d. इन्द्रस्येन्द्रियेण बलाय श्रियै यशसेऽभिषिञ्चामि ॥ ३ ॥

का° [११.४.१४.] सर्वसुरभ्युन्मृदितऽशेषैरभिषिञ्चत्या मुखादवस्त्रावयन्प्रतिदिशऽसर्वत्र सावित्रमश्विनोः सरस्वत्याऽइन्द्रस्येति प्रतिमन्त्रम् । वेतसमात्रस्थापितैर्वसाग्रहशेषैः प्रतिदिशं स्थितोऽध्वरुरा मुखादवस्त्रावयन्नासन्दीस्थं यजमानमभिषिञ्चति मन्त्रत्रयेण कीदृशम् सर्वैः सुरभिभिश्चन्दनकर्पूरकस्तूरीकिसरादिभिरुद्धतितम् । सावित्रं यजुर्देवस्य वेति सर्वत्र त्रिष्वपि मन्त्रेष्वन्विति । चतुर्थीऽभिषेक उत्तरे स्थितस्त्रिभिर्मन्त्रैर्महाव्याहृतिभिरिन्द्रस्येति तृतीयमन्त्रेण वा कुर्यादिति सूत्रार्थः ॥ देवस्य त्वा । व्याख्यातम् ॥ अश्विनोः । त्रीणि लिङ्गोक्तदेवतानि आद्यं प्राजापत्या बृहती द्वे ऋगायत्र्यौ । हे यजमान अश्विनोः भैषज्येन वैद्यकर्मणा त्वामभिषिञ्चामि भिषजः कर्म भैषज्यम् किमर्थं तेजसे काल्यै ब्रह्मवर्चसाय सर्वत्रास्वलितवेदवेदाङ्गजनिता कीर्तिर्ब्रह्मवर्चसम् ॥ सरस्वत्यै भैषज्येन षष्ठ्यर्थे चतुर्थी सरस्वत्या भिषकर्मणा च भवन्तं देवमभिषिञ्चामि किमर्थं वीर्यायान्नाद्याय वीर्यं सामर्थ्यम् अन्नाद्यमन्नभक्षणसामर्थ्यम् तस्मै ॥ इन्द्रस्येन्द्रियेण इन्द्रियपाठवेन सामर्थ्येन च त्वा-